

ΜΑΘΗΜΑ XXI, ΜΑΘΗΜΑ XXXI

ΚΕΙΜΕΝΑ

α) Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Vēientānam praedam non aequo iure divīsam, absens dictātor est factus; is Gallos iam abeuntes secūtus est: quibus interemptis aurum omne recēpit. Quod illic appensum civitāti nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensātum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogātus reversus est.

β) Is cum aliquando castris abīret, edixit ut omnes pugnā abstinērent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitāvit et a duce hostium his verbis proelio laccessītus est: «Congrediāmur, ut singulāris proelii eventu cernātur, quanto miles Latīnus Rōmāno virtūte antecellat». Tum adulescens, viribus suis confīsus et cupiditāte pugnandi permōtus, iniussū consulis in certāmen ruit; et fortior hoste, hastā eum transfixit et armis spoliāvit.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφραστούν στη Νέα Ελληνική τα ακόλουθα αποσπάσματα «Tum Camillus, qui ... illic aurum pensātum est.» και «Sed paulo ... in certāmen ruit;».

Μονάδες 20

B.1. Να αντιστοιχίσετε κάθε συγγραφέα της στήλης A με το γραμματειακό είδος της στήλης B, το οποίο υπηρετεί (δύο στοιχεία της στήλης B περισσεύουν).

A	B
1. Κικέρων	α. Ιστορική μονογραφία
2. Σαλλούστιος Κρίσπος	β. Απομνημονεύματα
3. Βαλέριος Κάτουλλος	γ. Ρητορικοί λόγοι
4. Οβίδιος	δ. Ελεγειακή ποίηση
5. Τίβουλλος	ε. Καλλωπιστικό έπος

στ. Φιλοσοφικό έπος
ζ. Λυρική ποίηση

Μονάδες 10

B.2. Να επιλέξετε για καθεμία λατινική λέξη της στήλης A μια από τις τρεις νεοελληνικές λέξεις της στήλης B με την οποία είναι ετυμολογικά συγγενής.

A	B
nomen	νομικός όνομα ομηρία
dedit	δέντρο παράδοση δέσιμο
cernātur	απόκριση κεραυνός κεράσι
antecellat	Αντίκλεια Κολωνάκι κελευστής
pugnandi	πυγμαχία γνέφω παππούς

Μονάδες 10

Γ.1.α. exilio, praedam, nomen, filius, hostium, verbis, eventu, hastā: να κατατάξετε τα ουσιαστικά στον παρακάτω πίνακα ανάλογα με την κλίση στην οποία ανήκουν (0,5 μονάδες), αφού πρώτα τα μεταφέρετε στην ίδια πτώση στον άλλον αριθμό (0,5 μονάδες).

<u>1^η κλίση</u>	<u>2^η κλίση</u>	<u>3^η κλίση</u>	<u>4^η κλίση</u>	<u>5^η κλίση</u>

(Μονάδες 8)

Γ.1.β. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα, γράφοντας τα επίθετα στους άλλους δύο βαθμούς, στην ίδια πτώση, γένος και αριθμό. Του επιθέτου aequo να γραφεί το επίρρημα και στους τρεις βαθμούς.

θετικός	συγκριτικός	υπερθετικός
aequo		
	fortior	

(Μονάδες 7)

Μονάδες 15

Γ.2.α. Να χαρακτηρίσετε ως σωστή ή λανθασμένη τη γραμματική αναγνώριση των λέξεων που ακολουθούν:

	Σ	Λ
fuerat: γ' ενικό οριστικής υπερσυντελικού		
absens: κλητική ενικού, αρσενικού γένους της μετοχής ενεστώτα		

abeuntes: αιτιατική πληθυντικού, θηλυκού γένους, της μετοχής ενεστώτα		
dedit: γ' ενικό, οριστικής ενεργητικού ενεστώτα		
abstinerent: γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεργητικού παρατατικού		
praeterequitavit: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού παρακειμένου		
congregiamur: α' πληθυντικό οριστικής ενεργητικού ενεστώτα		
antecellat: γ' ενικό υποτακτικής ενεργητικού ενεστώτα		

(Μονάδες 8)

Γ.2.β. ruit: να γραφούν τα απαρέμφατα του ρήματος στη φωνή που βρίσκεται και το γερούνδιο σε όλες τις πτώσεις (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο, όπου είναι απαραίτητο).

(Μονάδες 7)

Μονάδες 15

Δ.1.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

dictātor	είναι στο.....
civitati	είναι στο.....
proelii	είναι στο.....
virtute	είναι στο.....
iniussu	είναι στο.....

(μονάδες 10)

Δ.1.β. «ut omnes rugnā abstinērent»: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 3) και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1).

(Μονάδες 5)

Μονάδες 15

Δ.2.α. Να χαρακτηρίσετε ως σωστή ή λανθασμένη την ανάλυση των μετοχών που ακολουθούν σε δευτερεύουσα πρόταση:

	Σ	Λ
absens → etsi Camillus aberat: ανάλυση σε εναντιωματική πρόταση		
abeuntes → cum Galli abeunt: ανάλυση σε χρονική πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό – διηγηματικό cum		
quibus interemptis → quos Camillus interemit: ανάλυση σε αναφορική πρόταση		
appensum → quod id illic appensum esset: ανάλυση σε αιτιολογική πρόταση υποκειμενικής αιτιολογίας		
rogatus → postquam/ ubi/ ut Camillus rogatus est: ανάλυση σε χρονική πρόταση που δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν		
confisus → quod adulescens confisus erat (est): ανάλυση σε αναφορική πρόταση		
permotus → quod permotus esset: ανάλυση σε αιτιολογική πρόταση υποκειμενικής αιτιολογίας		

(Μονάδες 7)

Δ.2.β. «Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit;» Να εξαρτηθεί η παραπάνω φράση από το Sallustius dixit.

(Μονάδες 8)

Μονάδες 15